

Ενάντια στον νέο ποινικό κώδικα

Σε μία περίοδο πολλών και ποικιλόμορφων μεταρρυθμίσεων των ζώων μας είδαμε να ανακοινώνεται η νέα τροποποίηση του ποινικού κώδικα. Κάποιες από τις προς ψήφιση τροποποιήσεις είναι η πραγματική έκτιση ποινής, η κατ' εξαίρεση αναστολή ποινής για πλημμελήματα, η αύξηση των ορίων των ποινών και η εξίσωση της απόπειρας με την τετελεσμένη πράξη και του/της συνεργού με τον φυσικό αυτουργό. Ακόμη, μειώνεται η επίδραση των ελαφρυντικών, ορίζεται μία μόνο επιτρεπόμενη αναβολή ανά υπόθεση, αυξάνονται τα παράβολα στις δίκες, εδραιώνονται οι χρηματικές ποινές και γίνεται προαιρετική η παρουσία μπάτσων στα δικαστήρια, με τις γραπτές και μόνο καταθέσεις τους να γίνονται αποδεκτές. Παράλληλα, προβλέπεται απέλαση και απαγόρευση επανεισόδου στη χώρα για μετανάστες που έχουν καταδικαστεί σε ποινή άνω των 6 χρόνων. Ο νέος ποινικός κώδικας δεν αποτελεί απλά την αυστηροποίηση της υπάρχουσας συνθήκης, αλλά διαμορφώνει ένα δίκαιο με κεντρική κατεύθυνση τη φυλάκιση και την ποινικοποίηση πολλών καθημερινών υποθέσεων, επιβαρύνοντας τα πιο φτωχά στρώματα της κοινωνίας.

Η τακτική του κράτους να τραβάει τα βλέμματα αλλού όταν το ίδιο "αδυνατεί" να καλύψει τις ανάγκες των υπηκόων του συνοψίζει όλη τη σύγχρονη πολιτική πραγματικότητα. Μέσα σε ένα πλαίσιο αλληπάλληλων κρίσεων και ολοένα μεγαλύτερης υποτίμησης και εξαθλίωσης του πληθυσμού, το να στραφεί η προσοχή σε κάποιον άλλον εχθρό, έναν εσωτερικό "άλλο", είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο για να καταστέλλονται φαινόμενα κοινωνικής ανυπακοής. Το σχήμα είναι το εξής: το κράτος, μέσα από μια σειρά ρητορικών και με τη βοήθεια των μιντιακών παραγόντων, κατασκευάζει μεθοδικά την παρουσίαση ενός ζητήματος ως απειλή για τη δημόσια ασφάλεια. Έπειτα, εκμεταλλευόμενο το αίσθημα φόβου που παράγεται, εφαρμόζει μια σειρά από μέτρα που στοχεύουν στην καταστολή της υποτιθέμενης απειλής. Κι έτσι -σε μερικά μυαλά- πετυχαίνει κάτι πολύ σημαντικό: όχι μόνο δημιουργεί αποδιοπομπαίους τράγους για τα δεινά της κοινωνίας, αλλά εμφανίζεται και ως ο εγγυητής της ασφάλειας, ως το όργανο που θα αποκαταστήσει την τάξη.

Σε συνέχεια αυτής της διαδικασίας εμφανίζονται και οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις. Όχι ως πολιτικές που έρχονται ουρανοκατέβατα, αλλά ως η θεσμική επικύρωση μιας συνθήκης που χτίζεται πολύ καιρό. Το αφήγημα της μικρο-παραβατικότητας κυριαρχεί εδώ και πολλά χρόνια στις μιντιακές αφηγήσεις (βλ. "συμμορίες ανηλίκων σε πάρκα και πλατείες, οπαδική βία, καταλήψεις ως εστίες ανομίας, μικροκλοπές" κλπ) και κάνει ακριβώς αυτό που περιγράφηκε παραπάνω. Τοποθετεί στο στόχαστρο συγκεκριμέ-

ΒΡΟΜΙΚΟ ΗΠΕΡΟ
ΚΑΘΗΡΕΣ ΣΥΝΙΒΙΑΚΕΣ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΟΙ ΕΟΙΣ...
ΤΟ ΑΙΣΧ

να υποκείμενα, συμπεριφορές και κουλτούρες, ωθώντας στην κοινωνική περιθωριοποίησή τους, με τρόπο που η επιβολή -περαιτέρω- ποινών δεν γίνεται απλώς αποδεκτή, αλλά προκύπτει ως αίτημα από την ίδια την κοινωνία. Με αποτέλεσμα να έχουμε όλο και περισσότερους μπάτσους πάνω απ' τα κεφάλια μας και όλο και εντονότερο έλεγχο και η επιτήρηση στα καθημερινά πεδία, χαράσσοντας τον δρόμο για την περαιτέρω εγκαθίδρυση του δόγματος της μηδενικής ανοχής απέναντι σε όποια συμπεριφορά παρεκκλίνει από τη νόρμα.

Πέρα από την ένταση της καταστολής, ο νέος ποινικός κώδικας κάνει και μια άλλη δουλειά: διευρύνει κατά πολύ το φάσμα των συμπεριφορών που θεωρούνται παραβατικές και τα υποκείμενα που θεωρούνται εγκληματίες. Αυτή η ποινικοποίηση όλο και μεγαλύτερου κομματιού του πληθυσμού οξύνει τα δίπολα του καλού και του κακού, του νόμιμου και του παράνομου, ωθώντας όλο και περισσότερο σε μια δυτικοφερμένη λογική νομοτέλειας και ηθικοφροσύνης. Και όσο αυστηροποιούνται οι ποινές και αυξάνονται οι παραβάτες, τόσο αυξάνεται και το ρουφιανιλίκι, τόσο γεμίζει με εφόδια το συντηρητικό κομμάτι της κοινωνίας. Μεγαλώνει έτσι η κοινωνική πόλωση και οι ενδοταξικές εντάσεις, οδηγώντας μια μερίδα κόσμου πιο κοντά στη φυλακή και μια μεγαλύτερη στην αγκαλιά του κράτους.

Έχοντας εκπαιδεύσει την κοινωνία να δείχνει με το δάχτυλο τους παράνομους, ο ποινικός κώδικας έρχεται να λειτουργήσει ως ένα εργαλείο πειθαρχησης. Ένα εργαλείο που θα επιχειρήσει να συμμορφώσει όσα άτομα ζούν με όρους διαφορετικούς των προδιαγεγραμμένων και αυτών που προτάσσει το κράτος. Αυτούς που αντιστέκονται συνειδητά, όσες «παρανομούν» επειδή δε τη βγάζουν αλλιώς, όσους η κουλτούρα τους ξεφεύγει από την κυρίαρχη -για τους υπόλοιπους ο παραδειγματισμός κάνει την δουλειά.* Διότι το κράτος, ιδίως σε περιόδους κρίσης, μας θέλει πειθήνιες, υποταγμένες και απομακρυσμένες από την ταξική μας συνείδηση: να καθόμαστε στα αυγά μας, να δουλεύουμε για τα αφεντικά και να αντιδράμε μέχρι εκεί που μας "επιτρέπεται".

Το ιδεολόγημα της τάξης και της ασφάλειας δεν προστατεύει εμάς. Έρχεται να προστατεύσει το κράτος -και κατ' επέκταση τα αφεντικά του- από οτιδήποτε στέκεται -ή έχει την προοπτική να σταθεί- εμπόδιο στην λειτουργία του, οτιδήποτε φέρνει σε κίνδυνο την καταναλωτική κανονικότητα, οποιαδήποτε κίνηση αντίδρασης και αμφισβήτησης έρχεται από τα κάτω. Όταν η ατζέντα του κρατικού μηχανισμού περιλαμβάνει μια σειρά νομοσχεδίων και μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την εδραίωση του ιδιωτικού κεφαλαίου και απορρίπτουν κάθε εργασιακό κεκτημένο εξαθλιώνοντας υπέρογκα κομμάτια της κοινωνίας, το ιδεολόγημα της τάξης και της ασφάλειας έρχεται να κατωχειρώσει την εύρυθμη λειτουργία του κεφαλαίου και την κάλυψη των καπιταλιστικών αναγκών.

**Το ότι στο νομοσχέδιο αναφέρονται η πρόληψη της οικολογικής καταστροφής λόγω εμπρησμών και η αποτροπή των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, δεν είναι παρά ένα πρόσχημα που στοχεύει στην κοινωνική συναίνεση. Το να εφαρμόζονται οι νομοθεσίες επιλεκτικά και σε περιπτώσεις δεν είναι σπάνιο φαινόμενο.*

Ενάντια **σε κάθε είδους** **φυλακή**